

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: —

Cím: *Vidor Bukásának története.*

Forrás: *Magyar Nemzet*

Bp.

(Helv)

906. Júli. 15.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Vidor Pál

Idő

1906

VIDOR BUKÁSÁNAK TÖRTÉNETE.

* Bede Jób feljegyzései.

(Második közlemény.)

Mit is vétettek Vidornak?

Igen, sokan *ugy fogták fel a dolgot és pedig különösen Vidorné, hogy ha Fedák Sári megváltoztatná elhatározását és nem lépne fel a Népszínházban, ez katasztrófát jelentene.*

Azután következett a Hosztalek-eset. Megérkeztek a százezerek — a fantáziában. Lett belőle országos kacaj. Egy jó képzelődő tehetségű fiatal ember gyönyörűen becsapta az egész igazgatóságot és milliomos meczenást játszott egy krajczár nélkül.

Ekkor merült fel az a gondolat, hogy Vidort meg kell menteni a további kudarcoktól, mert különben nemcsak magát pusztítja el, hanem a színházat, ennek művészi jövőjét és a társulatot is.

Vidor beleegyezett a tervbe. Az egyezség, a mit aláírt, ismeretes már e lapok olvasói előtt. A Veró—Malonyai-féle direkció *biztosította volna Vidor Pál részére, hogy tisztességesen megmaradhasson a színháznál, éljen művészi feladatainak és az anyagi gondoktól megszabaduljon. Ez a direkció egy lépést nem tett Vidor nélkül és semmit ő ellenére, hanem mindent az ő beleegyezésével és az ő javára. Így szerezhetek garanciát oly előnyökre, amelyek mellett a színház terhein könnyíteni lehetett volna, kedvezőbb feltételek mellett lehetett volna átvenni a színházat és gondoskodni jövőjéről, hogy az intézet régi fényét is visszaszerezhesse.*

Egy ábránd volt, melyet a tervezők napokon át szöttek és a melyik az utolsó pillanatban szétfoslott, mert a színház már el volt ítélve. *Az utolsó percben tudniillik megjelenvén Vidor Pál a népszínházi bizottság elnökénél, Bárczy István polgármesternél, a megegyezést visszavonta. Mert előzetesen nem értesítette volt társát Reiter Ferenczet, a ki megtudván hogy mi történt, rábirta Vidor Pált, hogy elhatározását változtassa meg.*

Fedák és a direktorság.

Minő szerepe volt ebben a mentési akcióban Fedák Sárinak, a kiről a lapok akkor azt irták volt, hogy direktor akart lenni és tették azzal a szándékkal, hogy anyagias czélok hajhászásával megvádolják és azt a hitet keltsék, mintha direktorságával akarna minél több pénzt szerezni?

Az a szerepe volt, hogy *helyeselté a mentési akciót, mert meg volt győződve, hogy egyedül az ő közreműködése nem hátrithatja el a katasztrófát, már pedig ezért a felelőséget nem vállalhatta magára. Direktor akart lenni?*

— Csak nem ettem kefét. Hisz akkor ki játszott volna, ha én vagyok a direktor? — ezt mondta Fedák.

Egy perczig sem volt erről szó. Sőt, hogy a kapzsiság mennyire távol volt tőle, bizonyíthatja Veró és Malonyay, a kik tudják, hogy *meg kevesebb fellepti díjjal vállalkozott volna a közreműködésre a színház szerződött tagja gyanánt, mint a mennyit akár a Vidor-féle igazgatástól, akár a Király-Színházról kaphatott volna. És vajjon panaszkodhatott e Vidor a miatt, hogy Fedák Sári meg akarta szerezni*

Vidor Pálnak október 24-én közölt sajtókezüleg irt nyilatkozata.

Az utóbbi napokban felmerült híresztelésekkel szemben kijelentem, hogy a tárgyalások, melyek a Népszínház bérletének megváltoztatását célozták, *az én tudtommal s velem együtt folytattattak.* Kijelentem továbbá, hogy a tárgyalások menete alatt *semmi oly szándékot nem vettem észre egy pillanatig sem, hogy Fedák Sári urhölgy engem egyszerűen ki akart volna buktatni a Népszínház bérletéből. A művész jószándékában nincs jogom, nincs okom kételkedni.* Az egész egyezség azon feneklett meg, hogy nem találtunk kellő formát az ügy helyes befejezésére.

Tisztelettel

Vidor Pál
igazgató.

Játszszék, ha urilány! Miért játszott, ha urilány?

Azoknak, a kik a könnyen hívők izgatósára a haláleset alkalmával más nyilatkozatot tettek közé, nem jutott-e eszükbe Vidor Pál ezen levele, mely a legnagyobb nyilvánosság előtt publikáltatott.

A terv megghiusítás után is kényszerítették Fedák Sárít, hogy fellépjen a Népszínházban, ámbár ő ismételtén kifejezte aggodalmát. De azt irták volt a lapok, hogy neki nem szabad semmivel sem törődnie, neki egy kötelessége lehet csak, tudniillik, hogy a mit ígért azt beváltsa, lépjen fel és játszszék, mert ez így *illik.*

S ugyanaz a lap, a melyik az öngyilkosság után Fedák Sárít legerősebben gyalázta a miatt, hogy játszott, akkor azzal igyekezett rá pressziót gyakorolni, hogy *urilány* mivoltára figyelmeztette és leczkét adott abból, hogy egy urilánynak meg kell tartania a szavát, tehát játszania kell.

A következmények Fedák Sárinak adtak igazat. A színházat csakis az ő fellépteivel nem lehetett megmenteni. Ez a tény. A többi a végzet, a rosszakarat és az emberi megtevelődések munkája.

megint a fellepti ügy.

Mi volt az egyik vád, a minek komoly lapok is felültek? Az, hogy Fedák Sári ragaszkodott a fellepti díjaihoz.

Ez nem igaz. Ellenkezőleg. Fedák Sári mihelyt látta, hogy a Rab Mátyás az ő fellépteivel sem hozza azt az anyagi sikert, a mit a színház várt és a huszonötödik előadás után telt házokról sem lehetett minden estére szó, akkor inkább azt szerette volna, hogy megszabaduljon a fellepti díjaktól és persze ekképpen a színháztól is.

Tanuja voltam egy tárgyalásnak október 18-án. Fedák Sári panaszkodott, hogy ha így kell játszani, akkor előbb-utóbb őt fogják okozni a kudarczért és különben sincs kedve, hogy szomorú arczokat lásson, a mikor ő teljes odaadással dolgozik. *Ő leginkább azt szeretete volna, ha békés uton bontsák fel az egyezséget. De ekkor kimutatták a könyvekből, hogy semmitől sem kell tartania, mert az átlagos bevétel kielégítő, az ő fellépései nélkül deficit lenne, míg így már addig százezer koronánál többet szerzett a színháznak, a miből az adósságokat törleszteni tudják, törlesztik is. Hanem csak az a baj, hogy nagyon sokat kell törleszteni és november 30-ikán következik ama tagok gázsija, a kik halasztást adtak nyáron és következik a bérfizetés, de erről már Fedák Sári nem tehet.*

Aggodalma így egészen még sem oszlatott el. Minden perczen készen volt arra, hogy tegyenek ajánlatot az egyezség felbontására. Arra a pénzre csakugyan nem volt szüksége. Hisz még abban a vonatkozásban sem volt rá szüksége, hogy talán a napi keresményét féltette volna. *Bármely napon elfogadhatta volna a Magyar Színház ajánlatát és átmehtett volna játszani a feltétlenül biztos sikerü »Vig özvegy«-ct.* Ez pedig akár százötven estén át minden gond nélkül hozzájuttathatta volna őt a fellepti díjakhoz.

(Folytatjuk.)